

STRATEGIE A PLNĚNÍ CÍLŮ V OBLASTI KOMUNÁLNÍCH ODPADŮ, NOVINKY V LEGISLATIVĚ V EU

Gabriela Bulková

**Odbor cirkulární ekonomiky a odpadů,
Ministerstvo životního prostředí**

Arnika, Odpadové hospodářství v obcích

24. září 2024

LEGISLATIVNÍ RÁMEC A
STRATEGICKÝ RÁMEC
ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ

ODPADOVÁ LEGISLATIVA

Zákon č. 541/2020 Sb., o odpadech

Vyhláška č. 8/2021 Sb., o Katalogu odpadů a posuzování vlastností odpadů (Katalog odpadů)

Vyhláška č. 273/2021 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady

Zákon č. 542/2020 Sb., o výrobcích s ukončenou životností

Zákon č. 477/2001 Sb., o obalech

Zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích

Zákon č. 243/2022 Sb., o omezení dopadu vybraných plastových výrobků na životní prostředí

Metodické pokyny MŽP k nové legislativě:

https://www.mzp.cz/cz/legislativa_metodicke_pokyny_odpady

PLÁN ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ

- Plán odpadového hospodářství ČR (POH ČR) – národní strategie (aktualizace 2022 s výhledem do 2035)
 - POH ČR - základní strategický dokument, vize pro odpadové hospodářství do roku 2035.
 - **Zohlednění nových povinných cílů z legislativy: odpady, obaly, výrobky s ukončenou životností. Nové toky toků odpadů: potravinové odpady, jednorázové plasty.**
 - **VIZE: „Česká republika maximálně předchází vzniku odpadů a efektivně zhodnocuje potenciál produkovaných odpadů“**

AKTUÁLNÍ STAV OH
PLNĚNÍ CÍLŮ V ČR

CÍLE PRO RECYKLACI
KOMUNÁLNÍCH ODPADŮ
2025 - 2035

ODPADOVÁ LEGISLATIVA

CÍLE KO

- **Recyklace komunálních odpadů (zákon o odpadech):**
 - 55 % v roce 2025,
 - 60 % v roce 2030,
 - 65 % v roce 2035.
 - **Skládkování (zákon o odpadech):**
 - **2030 – zákaz skládkování** recyklovatelných, využitelných odpadů,
 - **2035 – nejvýše 10 % produkce komunálních odpadů.**
 - **Energetické využití komunálních odpadů (zákon o odpadech):**
 - **2035 - 25 %.**
 - Pokud bude skládkování komunálních odpadů nižší než 10 %, může být energetické využití vyšší (**při skládkování komunálních odpadů 0 % až 35 %**).
-

PRODUKCE A NAKLÁDÁNÍ S KOMUNÁLNÍMI ODPADY

Komunální odpady	PRODUKCE	VYUŽITO	Z toho MATERIÁLOVĚ VYUŽITO	Z toho ENERGETICKY VYUŽITO	ODSTRANĚNO	Z toho SKLÁDKOVÁNÍ
Rok 2020	5,7 mil. t	51 %	39 %	12 %	48 %	48 %
Rok 2021	5,9 mil. t	52 %	40 %	12 %	47 %	47 %
Rok 2022	5,8 mil. t	53 %	41 %	12 %	45 %	45 %

Cíle recyklace komunálních odpadů: 55 %/2025; 60 %/2030; 65 %/2035

Cíle pro skládkování komunálních odpadů: 10 %/ 2035

Třídící cíle pro obce:

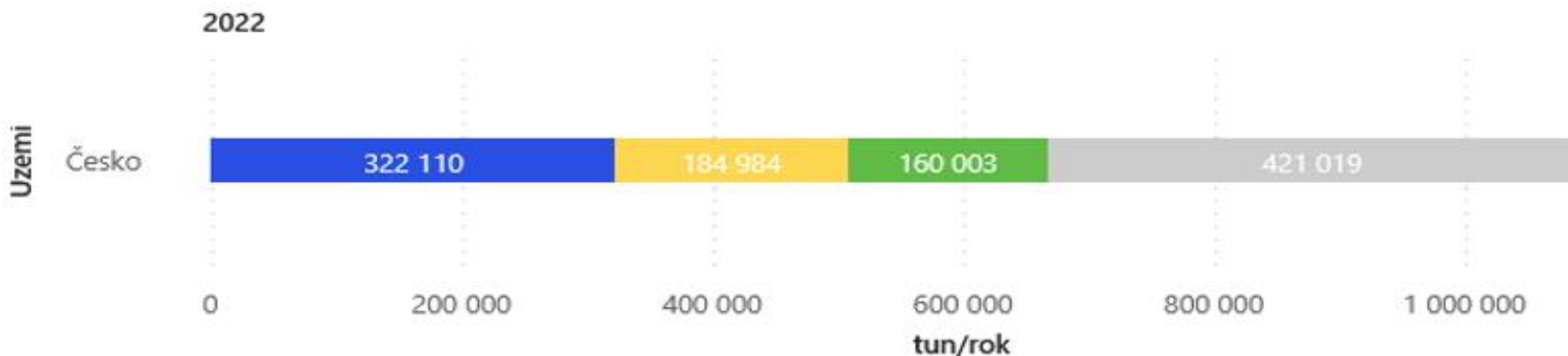
- 60 % v 2025 !!
- 65 % v 2030
- 70 % v 2035

SEPARACE KOMUNÁLNÍCH ODPADŮ 2022

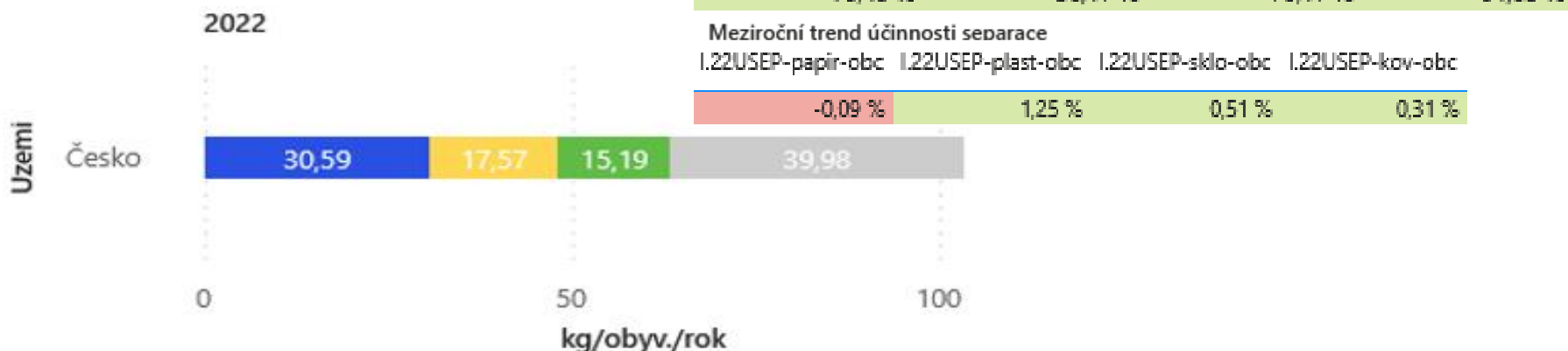
Separace papíru, plastu, skla a kovu z obcí

● Papír (t) ● Plast (t) ● Sklo (t) ● Kov (t)

Separace papíru, plastu, skla a kovu z obcí na obyvatele

● Papír (kg) ● Plast (kg) ● Sklo (kg) ● Kov (kg)

TŘÍDĚNÝ SBĚR KOMUNÁLNÍCH ODPADŮ (Z OBCÍ A OD OBČANŮ) 2015 - 2022

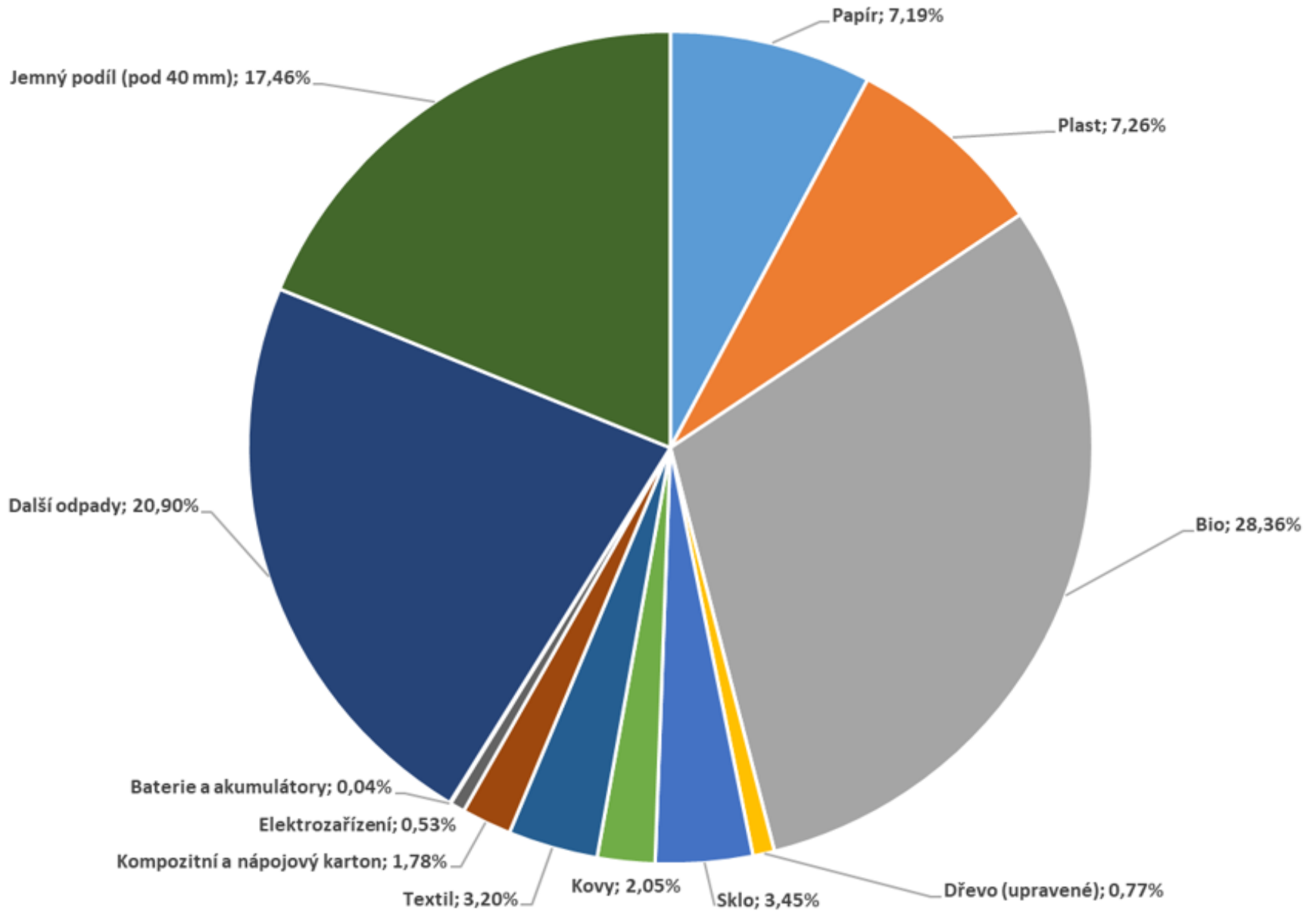
Tabulka: Množství separovaných odpadů z obcí a od občanů v ČR

Odpad	2015 (kg/obyv.)	2016 (kg/obyv.)	2017 (kg/obyv.)	2018 (kg/obyv.)	2019 (kg/obyv.)	2020 (kg/obyv.)	2021 (kg/obyv.)	2022 (kg/obyv.)
Papír	30,4	32,4	33,6	33,4	32,5	28,5	32,3	30,6
Plast	11,7	13,4	13,6	14,5	15,4	16,7	17,5	17,6
Sklo	11,7	12,7	12,7	13,2	13,9	15,3	15,6	15,2
Kovy	26,7	22,3	26,4	29,0	29,3	28,7	40,5	40,0
Biologický	39,9	54,7	57,7	59,3	63,3	66,2	70,9	70,0
Dřevo	3,5	4,7	5,2	5,8	5,7	5,6	6,2	6,5
Textil	1,8	2,1	2,3	2,5	2,8	2,5	2,0	3,0
Objemný	32,7	36,0	38,0	40,7	45,1	48,8	49,3	43,4
Směsný	198,8	199,8	198,2	198,5	195,6	198,0	201,9	192,3

Zdroj: ISOH, MŽP

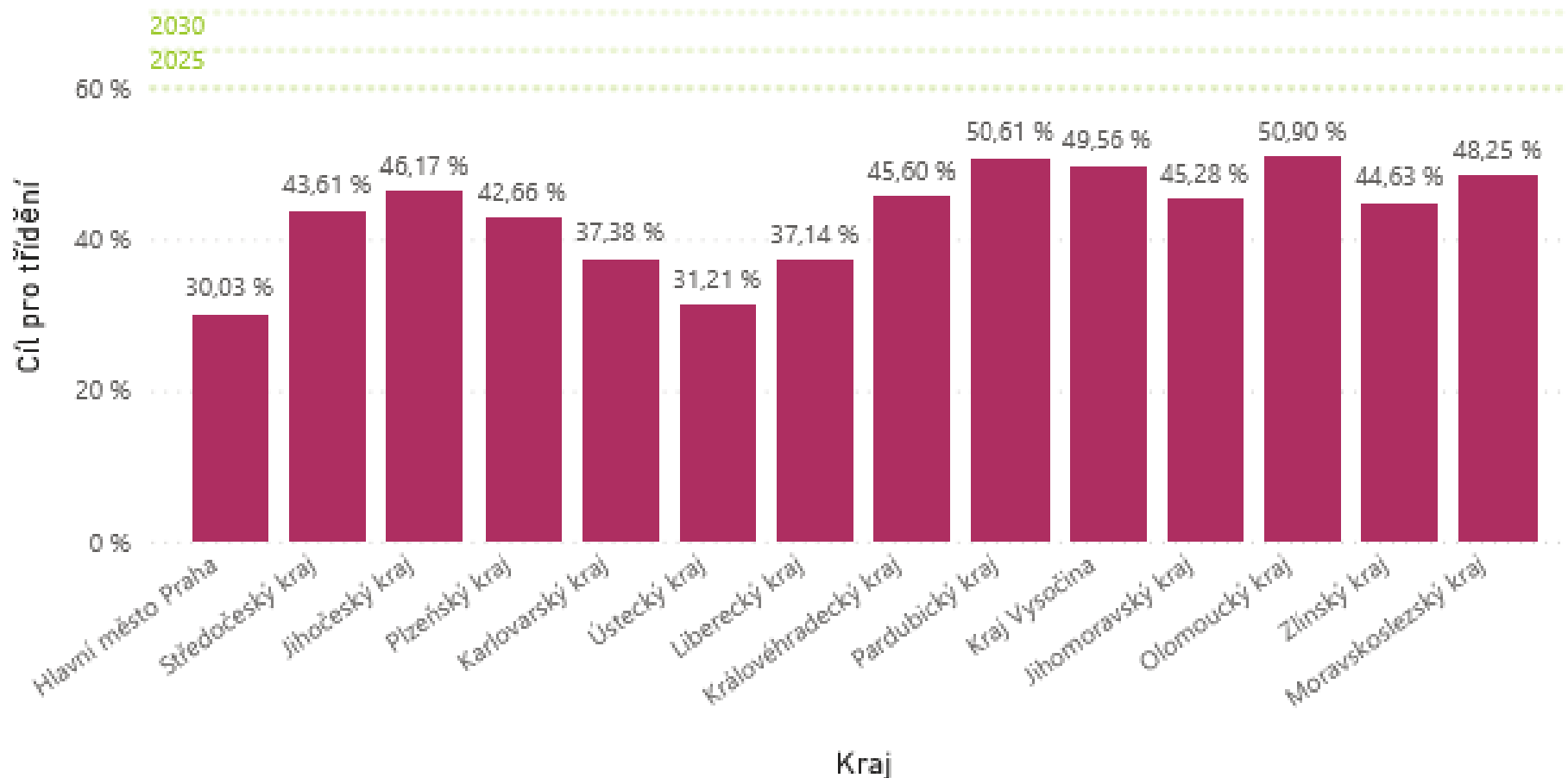
SLOŽENÍ SKO (MŽP)

PLNĚNÍ CÍLŮ OBCÍ PODLE KRAJŮ

Cíl pro třídění podle kategorie Kraj a Rok

Rok ● 2022

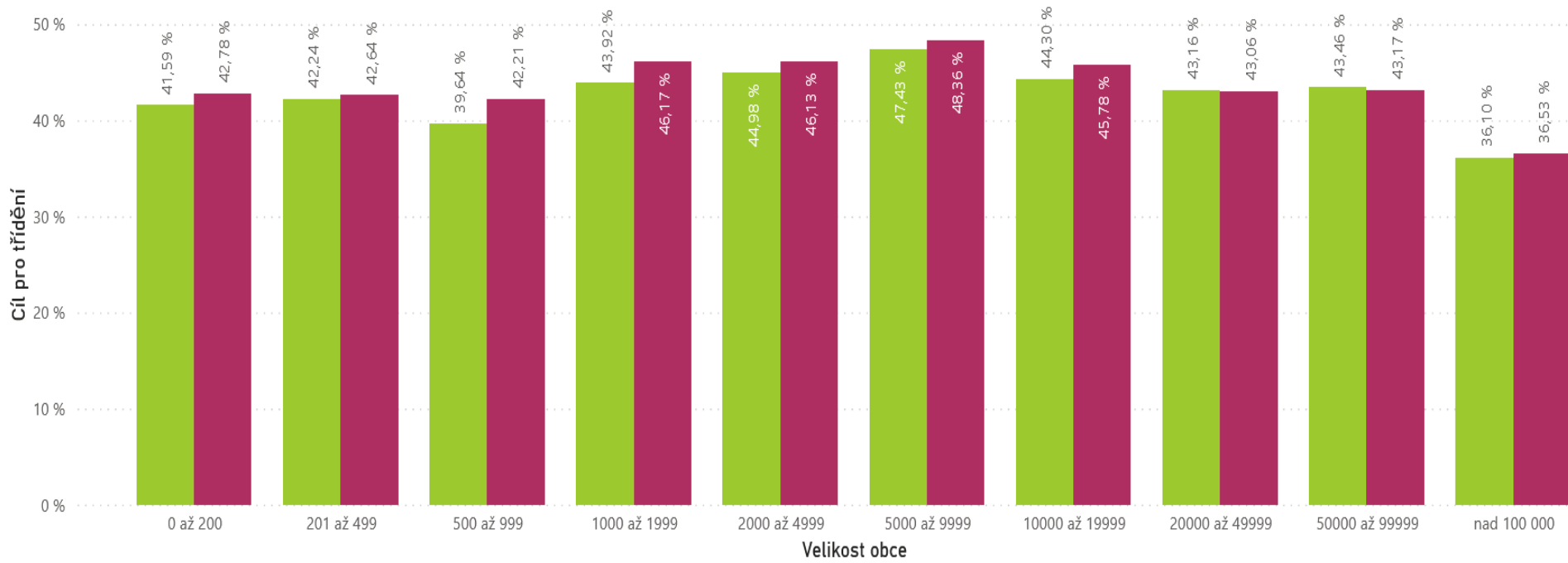

PLNĚNÍ CÍLŮ OBCÍ PODLE JEJICH VELIKOSTI

[Zpět k sestavě](#)

CÍL PRO TŘÍDĚNÍ PODLE KATEGORIE VELIKOST OBCE A ROK

Rok ● 2021 ● 2022

POROVNÁNÍ S EU (2022)

**Porovnání nakládání s komunálními odpady v ČR s průměrem EU
(% z produkce komunálních odpadů)**

Nakládání s komunálními odpady	Česká republika (2022)	Průměr EU (2022)
Skládkování	45 %	23 %
Energetické využití	12 %	29 %
Recyklace	41 %	48 %

Zdroj: MŽP ČR, Eurostat

CÍLE PRO OBALOVÉ ODPADY

CÍLE OBALOVÉ ODPADY - ZÁKON

Požadovaný rozsah recyklace a celkového využití obalového odpadu

A: recyklace

B: celkové využití

Odpady z obalů	od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2024		od 1. 1. 2025 do 31. 12. 2029		od 1. 1. 2030 do 31. 12. 2034		od 1. 1. 2035	
	A	B	A	B	A	B	A	B
	%	%	%	%	%	%	%	%
Papírových a lepenkových	75		75		85		85	
Skleněných	75		75		75		75	
Plastových	50		50		55		55	
Železných	55		70		80		80	
Hliníkových	-		35		50		60	
Dřevěných	15		25		30		30	
Prodejních určených spotřebiteli	50	55	50	55	50	55	50	55
Celkem	70	75	75	80	75	80	75	80

NAKLÁDÁNÍ S OBALOVÝMI ODPADY

Rok 2021

Množství obalových odpadů, které vznikly v České republice a byly materiálově využity nebo spáleny ve spalovnách odpadů s energetickým využitím

Materiál	Vzniklé obalové odpady (t)	Obalové odpady využité nebo spálené ve spalovnách odpadů s energetickým využitím formou:							Recyklace (%)	Celkové využití a spalování ve spal. odpadů s energetickým využitím (%)
		Materiálová recyklace (t)	Jiné formy recyklace (t)	Recyklace celkem (t)	Energetické využití (t)	Jiné formy využití (t)	Spalování ve spalovnách odpadů s energetickým využitím (t)	Celkové využití a spal. ve spal. odpadů s energetickým využitím (t)		
	(a)	(b)	(c)	(d)	(e)	(f)	(g)	(h)		
SKLO	234 703	191 123	0	191 123	0	0	-	191 123	81,4	81,4
PLASTY	284 679	128 304	0	128 304	87 937	49	-	216 290	45,1	76,0
PAPÍR/LEPENKA	599 528	530 215	0	530 215	18 250	208	-	548 673	88,4	91,5
KOVY	Hliník	24 305	6 496	0	6 496	0	-	6 496	26,7	26,7
	Ocel	64 447	53 300	0	53 300	0	-	53 390	82,7	82,8
	Celkem	88 752	59 796	0	59 796	0	90	59 886	67,4	67,5
DŘEVO	222 853	87 247	0	87 247	9 157	490	-	97 461	39,4	43,5
JINÉ	6 552	244	0	244	917	0	-	1 161	3,7	17,7
CELKEM	1 437 067	996 929	0	996 929	116 261	837	-	1 114 579	69,4	77,6

Rok 2022

Množství obalových odpadů, které vznikly v České republice a byly materiálově nebo energeticky využity

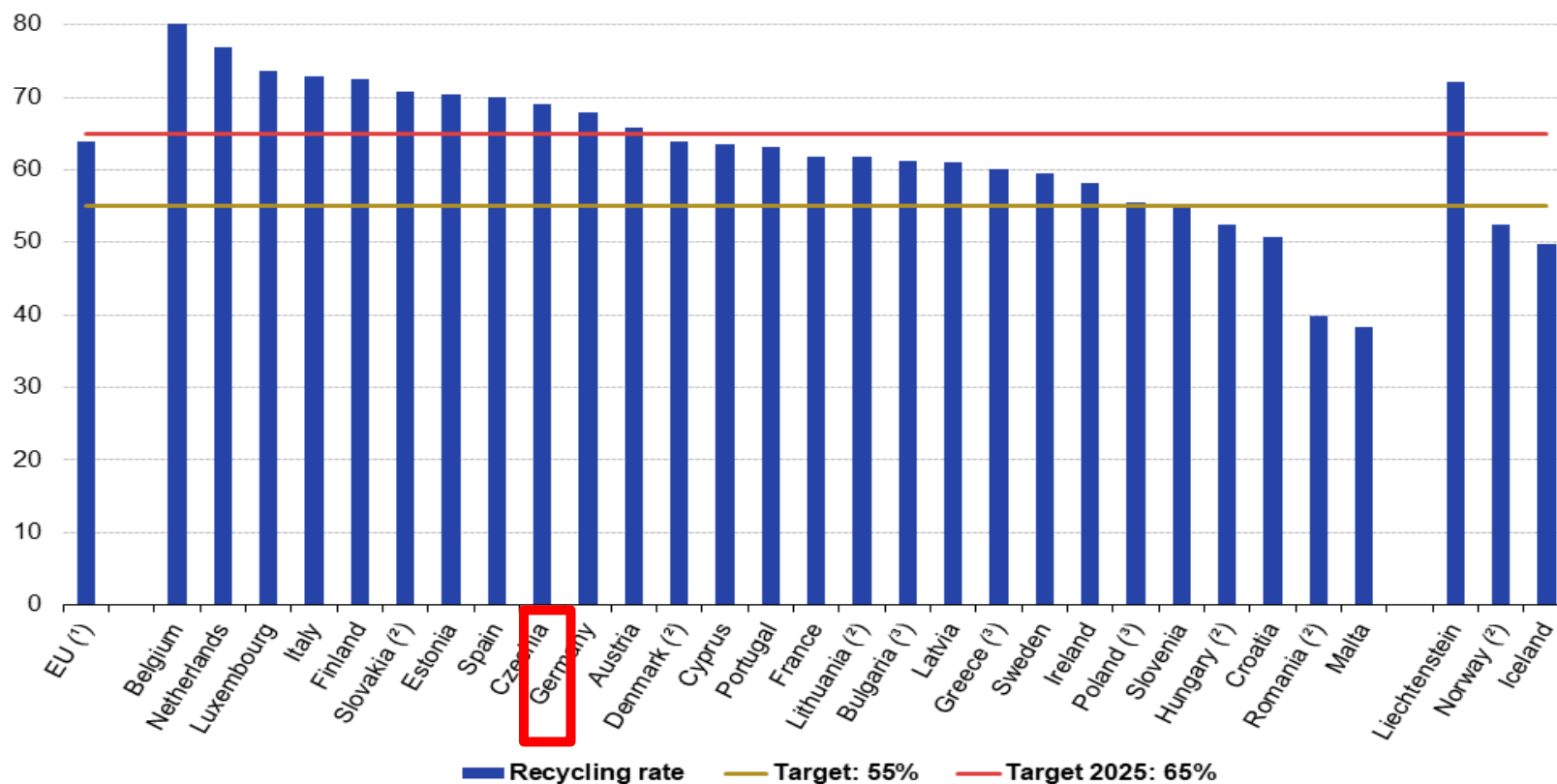
Materiál	Vzniklé obalové odpady (t)	Obalové odpady využité nebo spálené ve spalovnách odpadů s energetickým využitím formou:							Recyklace (%)	Celkové využití a spalování ve spal. odpadů s energetickým využitím (%)
		Materiálová recyklace (t)	Jiné formy recyklace (t)	Recyklace celkem (t)	Energetické využití (t)	Jiné formy využití (t)	Spalování ve spalovnách odpadů s energetickým využitím (t)	Celkové využití a spal. ve spal. odpadů s energetickým využitím (t)		
	(a)	(b)	(c)	(d)	(e)	(f)	(g)	(h)		
SKLO	222 943	188 696	0	188 696	0	2 402	-	191 098	84,6	85,7
PLASTY	278 054	131 126	0	131 126	105 060	45	-	236 232	47,2	85,0
PAPÍR/LEPENKA	603 937	550 949	0	550 949	28 000	214	-	579 163	91,2	95,9
KOVY	Hliník	27 548	7 945	0	7 945	0	-	7 945	28,8	28,8
	Ocel	58 476	50 352	0	50 352	0	-	50 359	86,1	86,1
	Celkem	86 024	58 317	0	58 317	0	7	58 324	67,8	67,8
DŘEVO	208 814	77 023	0	77 023	8 732	576	-	86 331	36,9	41,3
JINÉ	5 562	152	0	152	900	33	-	1 085	2,7	19,5
CELKEM	1 405 332	1 006 264	0	1 006 264	142 693	3 276	-	1 152 233	71,6	82,0

RECYKLACE OBALOVÝCH ODPADŮ

POROVNÁNÍ V EU

Recycling rate of packaging waste, 2021

(%)

(1) Eurostat estimate.

(2) 2020.

(3) 2019.

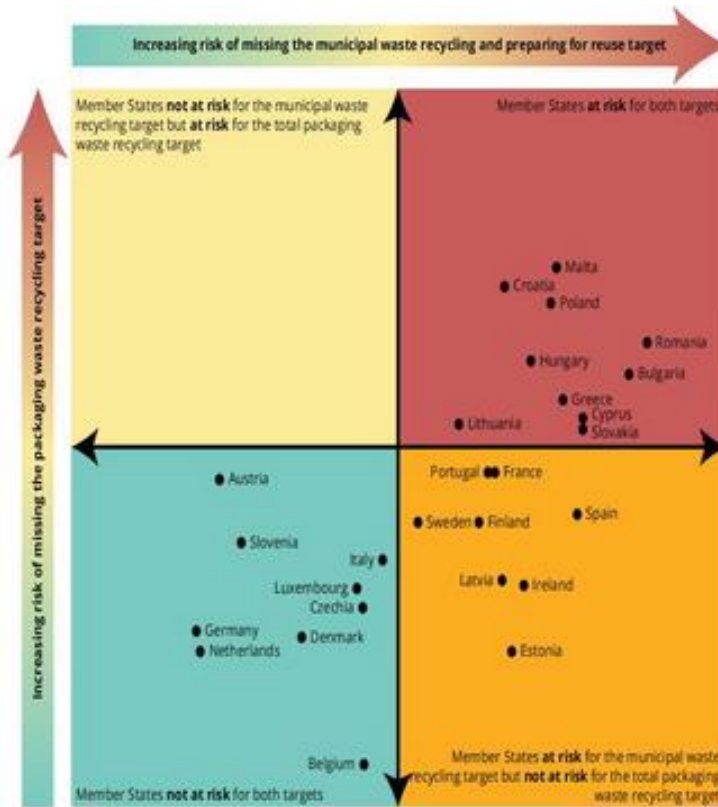
Source: Eurostat (online data code: env_waspacr)

CÍLE - ZPRÁVA VČASNÉHO VAROVÁNÍ EK

- Evropská komise publikovala Zprávu včasného varování (Early Warning Report):
 - Plnění cílů pro komunální odpady a obalové odpady.
 - Zpráva publikována 8. 6. 2023.
 - **Česká republika mezi zeměmi na dobré cestě ke splnění požadavků směrnice o odpadech v oblasti recyklace komunálních odpadů v roce 2025 a směrnice o obalech v oblasti recyklace obalových odpadů v roce 2025.**
 - **Přetrvává problém s vysokou mírou skládkování komunálních odpadů.**
 - **V oblasti obalů zpráva upozorňuje na hliníkové obaly a potřebu zlepšit míru jejich sběru.**

EARLY WARNING REPORT - EK

Reference data: ©ESRI

Prospects for EU Member States of meeting the recycling targets for municipal waste and packaging waste

Risk score

- Member states not at risk for both targets
- Member States not at risk for the municipal waste recycling target but at risk for the total packaging waste recycling target
- Member States at risk for the municipal waste recycling target but not at risk for the total packaging waste recycling target
- Member states at risk for both targets
- Outside coverage

STRATEGICKÝ PŘÍSTUP / VÝZVY

- **Ambiciózní závazné recyklační cíle, zákaz skládkování využ. odpadů**
- **Cíle třídění** – odpovědnost obcí. Plnění cílů.
- **Legislativní povinnost třídění** - tříděný sběr papír, plast, sklo, kov, biologický odpad, od 2025 textil
- **Ekonomické nástroje** – skládkovací poplatek, progresivně rostoucí 2029, posílení rozšířené odpovědnosti výrobců, ekomodulace a další
- **Omezovat nerecyklovatelné odpady** (ekodesign).
- **Zákaz** určitých plastových výrobků. Rozvoj Re-use.
- **Posílení primárního třídění u zdroje, edukace, osvěta, re-use**
- **Povinné cíle pro redukci skládkování**, maximálně redukovat skládkování
- **Zaměření na prioritní toky** (biologický odpad, objemný, směsný)
- **Rozvoj / budování technologií, infrastruktury, zařízení pro nakládání s odpady**

NOVÝ PLÁN ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ

STAV PŘÍPRAVY

- Plán odpadového hospodářství ČR 2025 – 2035 (s výhledem 2040)
 - **Detailní analýza jednotlivých odpadových toků. Robustní analytická část.**
 - **Scénáře a projekce - optimistický i realistický scénář produkce komunálních odpadů (Trajektorie 1 a 2) - sestaveny tři scénáře nakládání (N1, N2 a N3), celkem se tedy jedná o 6 možných cest způsobů nakládání s komunálními odpady, které povedou ke splnění cílů recyklace komunálních odpadů a odklonu komunálních odpadů ze skládek.**
 - **Nutné investice pro následující období pro dosažení stanovených cílů.**
 - ***Ekonomická analýza POH ČR – vyhodnocení potřebnosti investic, zpracovatelských kapacit pro zajištění bezpečného nakládání s odpady, naplňování hierarchie nakládání s odpady, pro plnění cílů POH vyplývajících z legislativy EU.***
 - **Plánovaná účinnost nového POH ČR – 2025.**

MOŽNÉ NÁSTROJE

EPR – obecní systémy

Existující EPR	Obaly
	<i>Novela 2024 – reklamní tiskoviny</i>
	Elektro / Baterie
	Cigarety / Ubrousky / Balonky
K diskusi pro rok 2024	Textil
	Nábytek a matrace
	Plastové výrobky
	Ploché sklo

EPR – zálohové systémy

dobrovolné	Pivní lahve
	Průmyslové obaly – TP
povinné	Nápojové obaly 0,1 – 3 litry
	<i>Novela 2024 – reklamní tiskoviny</i>
K analýze	Další výrobky s negativním dopadem pro životní prostředí
	Jiné typy výrobků – či obalů rizikové pro životní prostředí a odpad. systém

BIOLOGICKÝ ODPAD

➤ 10 bodů pro kuchyňský bioodpad

- **Předcházet, neplýtvat potravinami.**
- **Celoroční třídění** – zavedení odděleného sběru kuchyňského odpadu z domácností v obci.
- **Odklon kuchyňského odpadu z SKO.** Nárůst BIO a pokles SKO. Platba **PAYT** podle SKO.
- **Využití stávajících bioplynových stanic v regionu,** výstavba nových.
- **Modernizace a dovybavení** zemědělských bioplynových stanic.
- **Technologií k výrobě bioplynu, biometanu, bioCNG – energie.**
- **Digestát a fugát - organické hnojivo** na zemědělskou půdu.
- **Spolupráce, informace pro občany, osvěta, komunikace.**
- Podpora a v rámci podpory budování kapacit - **bonifikace při použití „Komunikační strategie“** pro zapojení obyvatel.

WEB MŽP

- **Obce – Metodika poskytování informací a soustava indikátorů**
- https://www.mzp.cz/cz/metodika_ministerstvo_obce
- **Složení SKO, Metodika složení**
- https://www.mzp.cz/cz/prumerne_slozeni_sko
- https://www.mzp.cz/cz/metodika_stanoveni_sko_ko
- **Předcházení vzniku odpadu – letáky (11 příloh, potravinový odpad a další)**
- https://www.mzp.cz/cz/program_predchazeni_vzniku_odpadu
- **Kuchyňský odpad z domácností – příklady, zlepšení sběru**
- https://www.mzp.cz/cz/kuchynsky_odpad_dobra_praxe
- https://www.mzp.cz/cz/odpad_kuchyn_domacnost_zlepseni
- **Zálohování – odpovědi na otázky, kalkulačka pro obce**
- <https://www.mzp.cz/cz/zalohovani>
- **Data, plnění cílů v obcích, TIRAMISO, Registr zařízení, VISOH2**
- https://www.mzp.cz/cz/odpady_data_pro_verejnost
- <https://visoh2.mzp.cz/>

NOVINKY - VÝVOJ LEGISLATIVY EU

- **Globální dohoda o plastech UNEA (OSN)**
- **Změna směrnice o odpadech 2008/98/ES (2024)** – textilní odpad, EPR, potravinový odpad – cíle
- **Otevření směrnice 1991/31/ES o skládkách odpadů** - očekáváme
- **Nové nařízení EU o bateriích (z 2023)** nařízení **EU 2023/1542**– novela zákona VUŽ (již po MPŘ)
- **Menší změna směrnice 2012/19/EU o odpadních elektrických a elektronických zařízeních (z 2023)**
- **Nařízení o přepravě odpadů (z dubna 2024)** nařízení **EU 2024/1157** – příprava novely zákona o odpadech
- **Nařízení o obalech (čekáme konec 2024)** – následně novela zákona o obalech
- **Návrh nařízení o požadavcích na cirkularitu v designu vozidel a o nakládání s vozidly s ukončenou životností (ELV)** – zpráva o pokroku

NOVINKY - VÝVOJ LEGISLATIVY EU

- **Nařízení - ekodesign udržitelných výrobků**
- **Nařízení - zajištění bezpečných a udržitelných dodávek kritických surovin**
- **Nařízení - předcházení ztrátám pelet za účelem snížení znečištění mikroplasty**
- **Směrnice o trestněprávní ochraně životního prostředí**

DĚKUJI VÁM ZA POZORNOST

Ing. Gabriela Bulková, MBA
zástupkyně ředitele odboru
cirkulární ekonomiky a odpadů
Ministerstvo životního prostředí

